

POSUDEK
vedoucího magisterské práce

Jméno studenta: **Martin Kořínek**
Název magisterské práce:**Role extatických a parapsychických**
..... **zážitků v nové religiozitě**
Rok:**2008**
Vedoucí práce:**PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th.D.**
Termín odevzdání posudků:**2. 9. 2008**

Téma, cíl a stavba práce

Student Martin Kořínek ve své diplomové práci zhodnotil svůj dlouhodobý zájem o současnou žitou religiozitu, který se projevil již dříve v jeho několika úspěšně publikovaných článcích v populárně odborných (Dingir) i populárních (Svět, Reflex) periodikách. Namísto religionistického popisu či analýzy zvolil tentokrát formu, kterou by nejspíše bylo možné nazvat esejí. Narozdíl od svých jiných prací se totiž pokouší uchopit neuchopitelné - odpovědět na otázku, odkud přicházejí a jakou hodnotu mají zážitky duchovního vzhledu, zvláště pak ty, které stály na počátku nových náboženských hnutí. Tento typ zážitků (narozdíl např. od konverze) je v odborné literatuře zpracován velmi málo, pokud vůbec. Cíl své práce student splnil a v závěru své rozsáhlé eseje se skutečně dopracoval k odborně dobře podložené teorii, která samozřejmě nemůže mít ambici ony neuchopitelné zážitky zcela vysvětlit, ale která je přesto osvětlující a inspirativní.

Student Kořínek se od počátku snaží postupovat metodicky a logicky, nakořlík mu to zvolené téma vůbec může dovolit. Práci dělí na dvě části. V první, kterou nazývá „teoretická“, diskutuje otázku, zda je možné připustit existenci lidmi sdíleného vědomí (jakéhosi duchovního prostoru či kolektivního nevědomí) a - neboť jeho odpověď na tuto otázku je kladná - jak se tuto oblast lidského prožívání pokoušeli různí autoři (ať už psychologové, nebo náboženští myslitelé) uchopit a popsat. Druhá část (nazvaná „praktická“) se věnuje zakladatelům nových náboženských hnutí a dalším duchovním osobnostem. Struktura je tedy velmi přehledná a pro účel práce vhodná.

Věcný obsah a přínos

Studium náboženských zážitků je součástí oboru psychologie náboženství. Znalosti tohoto oboru student Kořínek doplňuje množstvím reálií z oboru religionistiky, ale zpracováním míří spíše do oboru teologie než psychologie či religionistiky. Ve všech oborech se - zdá se - dobře orientuje, a práce proto obsahuje minimum věcných chyb a nepřesností (jen namátkou hned na prvních stránkách: Jean-Marie Abgrall není sociolog, ale psychiatr, Ronald Enroth zase není teolog, ale sociolog...). Zvláště část, v níž student popisuje náboženské zkušenosti při vzniku nových náboženských hnutí a směrů duchovního hledání, je velmi obsáhlá (pro účely diplomové práce by jistě stačila polovina příkladů) a ukazuje, že student se v tomto oboru dlouho pohybuje. Ze všech zmiňovaných myslitelů patří pravděpodobně největší pozornost Břetislavu Kafkovi, zajímavé a dosud odborně jen velmi málo zpracované postavě.

Hlavní přínos bych ale spatřoval v autorově promyšleném, vyváženém stanovisku, které se plně projevuje v závěrečném shrnutí jeho teorie (a které ovšem mohlo být delší a podrobnější, snad i formulačně odvážnější): náboženské zážitky ani nebagatelizuje (jak to často činí pozi-

tivisticky laděná věda) ani neodsuzuje (jako někteří teologové), ale přiznává jim subjektivní hodnotu pro prožívajícího člověka a zároveň připomíná, že objektivní hodnota vzhledů do duchovního světa je kvůli přítomnosti fantazijních prvků a ohlasů osobnostních charakteristik prožívajícího velmi sporná. Toto citlivé a zároveň kritické stanovisko, vycházející z dobré znalosti tématu, je potěšujícím výstupem. Musím přiznat, že pro mě i poněkud nečekaným - zpočátku jsem nevěřil, že se autorovi podaří dovést úvahy na toto nesmírně těžké téma do tak podnětného závěru. Bylo by jistě možné, kdyby se student pokusil o publikaci tohoto stanoviska v některém odborném, nejspíše teologickém časopise (Teologická revue). Muselo by ale být ještě lépe promyšleno a podrobněji popsáno.

Forma práce

Po formální stránce je diplomová práce standardní. Použitá literatura je skutečně bohatá, student na tuto literaturu dobře odkazuje a osvědčuje, že se zdroji umí pracovat. Grafická úprava je dobrá, odpovídající je i jazyková úroveň. Mimořádně špatné je ale používání čárek. Jejich absence činí některé věty těžko srozumitelné. Užitečný mohl být rejstřík. Jeho roli mohlo alespoň částečně nahradit promyšlené rozvržení do kapitol a podkapitol, jež se mohlo odrazit i v obsahu. Takto je práce trochu nepřehledná a těžko se v ní hledá.

Celkové hodnocení

Práce studenta Martina Kořínka není dokonalá, ale vzhledem k jeho odvaze chopit se tématu, které je velmi málo odborně zpracované, navrhuji přece jen hodnocení stupněm „výborně“. Chtěl bych tímto hodnocením podpořit i další studenty, aby nepracovali pouze kompilačně, ale aby - samozřejmě s dobrými vědomostmi - pracovali odvážně a tvořivě a pokoušeli se (podobně jako student Kořínek) formulovat i vlastní teorie. Takových studentů jistě nikdy nebude mnoho, ale tím spíše by měl být - podle mého názoru - povzbuzen ten, kdo se v tomto směru snaží „jít proti proudu“, a jeho nedostatky by měly být posuzovány shovívavěji.

Zdeněk Vojtíšek